

HRVATSKA PSIHOLOŠKA KOMORA

Na temelju članak 28. Zakona o psihološkoj djelatnosti („Narodne novine“ broj 47/03.), članka 8. i 17. Statuta Hrvatske psihološke komore Upravni odbor je na svojoj 3. sjednici od 16. svibnja 2008. godine donio ove standarde

STANDARDI RADA KLINIČKIH I ZDRAVSTVENIH PSIHOLOGA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ciljevi donošenja Standarda rada kliničkih i zdravstvenih psihologa su:

1. standardiziranje i ujednačavanje kvalitete rada,
2. poboljšanje kvalitete rada,
3. razvoj općih kompetencija nužnih za visoku razinu stručne odgovornosti koju sa sobom nosi klinički pristup,
4. osiguravanje optimalnih uvjeta rada kliničkih i zdravstvenih psihologa.

Cilj Standarda rada kliničkih i zdravstvenih psihologa proizlazi iz temeljnih zadataka kliničke i zdravstvene psihologije, a to su:

1. prevencija,
2. psihodijagnostička procjena,
3. tretman neprilagođenog i aberantnog doživljavanja i ponašanja,
4. istraživanja.

Standardi rada kliničkih i zdravstvenih psihologa usmjereni su k razvoju kompetencija psihologa kako bi što kvalitetnije:

1. istraživali utjecaje različitih biopsihosocijalnih čimbenika na psihičko i tjelesno zdravlje te evaluirali različite psihodijagnostičke i tretmanske (psihoterapijske, i dr.) postupke,
2. razvili vještine psihodijagnostičkog, tretmanskog (savjetodavnog, psihoterapijskog i rehabilitacijskog) rada s različitim populacijama: djecom, odraslima, oboljelima od različitih psihičkih i tjelesnih bolesti,
3. primjenjivali znanstvene psihološke spoznaje s ciljem promicanja mentalnog zdravlja te pružanja psihološke podrške i pomoći pojedincima, obiteljima, institucijama i društvu u cjelini,
4. djelovali s ciljem preventivnog i kurativnog učinka na psihičko zdravlje pojedinca i zajednice.

II. ODREĐENJE PODRUČJA I OPIS POSLOVA KLINIČKIH I ZDRAVSTVENIH PSIHOLOGA

Članak 2.

Klinička psihologija

Klinička psihologija je područje psihologije koje se bavi proučavanjem psihičkih procesa i ponašanja, procjenjivanjem sposobnosti i osobina pojedinaca i pružanjem psihološke pomoći.

Od drugih područja psihologije kliničku psihologiju razlikuje klinički pristup, pod kojim se podrazumijeva kombiniranje istraživačkih spoznaja o ljudskom doživljavanju i ponašanju s individualnim procjenjivanjem kako bi se što bolje moglo razumjeti određenu osobu i pružiti joj pomoć. Cilj je razumjeti doživljavanje i ponašanje pojedinca (naročito onog neprilagođenog) i poduzeti stručne mjere kako bi se to doživljavanje i ponašanje promijenilo, te unaprijediti kvalitetu življenja.

Zdravstvena psihologija

Zdravstvena psihologija je grana primijenjene psihologije koja primjenjuje psihološka znanja, metode i postupke u svrhu povećanja djelotvornosti zdravstva i humaniziranja odnosa u zdravstvu. Glavni problemi kojima se zdravstvena psihologija bavi su: procesi koji povezuju doživljavanje i ponašanje s tjelesnim bolestima (npr. stres); reakcije bolesnika na bolest i ulogu bolesnika, problemi hospitalizacije; utjecaj doživljavanja i ponašanja u nastanku specifičnih bolesti (npr. onkoloških, krvožilnih, gastrointestinalnih); procesi nastajanja boli i postupci otklanjanja boli; i pridržavanje zdravstvenih preporuka i savjeta.

Opći ciljevi zdravstvene psihologije su znanstveno proučavanje psiholoških procesa koji su u osnovi zdravlja i bolesti, kao i primjena psihologije u promidžbi i očuvanju zdravlja, poboljšanju sustava zdravstvene zaštite i u oblikovanju zdravstvene politike, prevenciji bolesti i nemoći te u poboljšanju ishoda liječenja bolesnih i nemoćnih; razvijanje stručne vještine u istraživanjima, savjetovanju te obrazovanju i podučavanju.

Primjena zdravstvene psihologije obuhvaća primjenu načela zdravstvene psihologije u područjima zdravstvene i socijalne skrbi, promicanje razvoja učinkovitih psiholoških intervencija kojima se poboljšava zdravstveno ponašanje, doprinos oblikovanju programa, strategija i ciljeva u području javnog zdravstva, poticanje suradnje zdravstvenih psihologa s državnim i lokalnim tijelima zdravstvene skrbi i obrazovanja te s udrugama srodnih ciljeva, obrazovanje i podučavanje drugih stručnjaka i korisnika o zdravlju. Zdravstvena psihologija se u zdravstvu primjenjuje kroz svakodnevnu suradnju u rješavanju problema zdravstvene prakse, u interdisciplinarnim istraživanjima i suradnji u obrazovanju zdravstvenih djelatnika.

OPIS POSLOVA KLINIČKIH I ZDRAVSTVENIH PSIHOLOGA

Posao kliničkog i zdravstvenog psihologa najvećim dijelom obuhvaća sljedeća područja:

1. psihološku procjenu (psihodijagnostiku),
2. psihološke tretmane,
3. psihološku rehabilitaciju,
4. edukaciju i psihoedukaciju,

5. prevenciju,
6. istraživanje.

Poslovi u području kliničke i zdravstvene psihologije:

a) u području psihološke procjene (psihodijagnostike):

1. provedba psihologijskog intervjua,
2. primjena i interpretacija testova inteligencije,
3. primjena i interpretacija tehnika za procjenu drugih kognitivnih funkcija,
4. primjena i interpretacija upitnika ličnosti,
5. primjena i interpretacija upitnika za specifične psihopatološke poremećaje,
6. opažanje ponašanja,
7. neuropsihologijska procjena,
8. primjena i interpretacija projektivnih tehnika.

Rezultati psihološke procjene koriste se u svrhu:

1. psihološke procjene odraslih,
2. psihološke procjene djece i mladih (kognitivni razvoj, ponašanje, emocionalni i socijalni razvoj, procjena roditeljskih vještina, odgojnih postupaka i uvjeta razvoja, određivanje primjerenog oblika školovanja, preporuka tretmana, specifičnog profesionalnog usmjeravanja),
3. diferencijalne dijagnostike,
4. procjene radne sposobnosti,
6. određivanja vrste i stupnja invaliditeta.

b) u području psiholoških tretmana:

1. psihološko savjetovanje,
2. psihološke krizne intervencije,
3. psihoterapija – pod uvjetom da psiholog ima psihoterapijsku edukaciju i certifikat za psihoterapeuta odgovarajuće psihoterapijske škole – u skladu s europskim kriterijima,
4. specifične psihološke tehnike i tretmanski rad s osobama s invaliditetom,
5. psihološki tretmanski rad s djecom i roditeljima,
6. specifične psihološke tehnike za pojedine psihopatološke poremećaje,
7. psihološke tehnike tretmana boli i suzbijanja kroničnih bolnih stanja,
8. pridržavanje zdravstvenih preporuka i savjeta,
9. psihološke intervencije koje pridonose učinkovitom liječenju bolesti i poboljšanju prilagodbe na bolest,
10. psihološka priprema za operativni zahvat i invanzivne medicinske postupke,
11. psihološki postupci opuštanja, tehnike relaksacije.

c) u području rehabilitacije kognitivnih funkcija i ponašanja:

1. vježbanje vještina učenja (čitanja, pisanja, matematičkih, komunikacijskih),
2. vježbanje vještina u području kognitivnih funkcija: percepcija, orijentacija, pažnja, pamćenje, mišljenje,
3. vježbanje vještina u području izvršnih funkcija (planiranje, organizacija, rješavanje problema, kontrola ponašanja),
4. vježbanje aktivnosti svakodnevnog/samostalnog života - emocionalne i socijalne vještine, vježbanje roditeljskih vještina, terapija igrom.

d) u području edukacije:

1. psihoedukacija kao dio postupka liječenja i rehabilitacije,
2. edukacije s ciljem promidžbe, očuvanja i unaprjeđenja zdravlja,
3. edukacija roditelja (preventivno ili kao dio tretmana) i razvijanje roditeljskih vještina
4. edukacija zdravstvenih djelatnika i ostalih suradnih struka.

e) u području psihološke prevencije:

1. primjena psihologijskih znanja u promidžbi i očuvanju zdravlja,
2. prevencija bolesti i nemoći,
3. poticanje zdravih i sprječavanje nezdravih ponašanja.

f) u području istraživanja:

1. istraživanje etiologije različitih psihičkih poremećaja i stanja,
2. identifikacija rizičnih čimbenika za nastanak bolesti i zaštitnih čimbenika zdravlja,
3. sudjelovanje u interdisciplinarnim istraživanjima na području psihopatologije, neuropsihologije, farmakologije, kliničke i zdravstvene psihologije,
4. istraživanje procesa koji povezuju doživljavanje i ponašanje s tjelesnim bolestima, te utjecaja doživljavanja i ponašanja u nastanku specifičnih (onkoloških, krvožilnih, gastrointestinalnih) bolesti - psihoneuroimunologija, psihoonkologija,
5. istraživanje procesa nastanka boli i postupci otklanjanja boli,
6. pridržavanje zdravstvenih preporuka i savjeta,
7. proučavanje interakcija između okolinskih stresora, fizioloških i psiholoških procesa, te socijalnih čimbenika koji djeluju na zdravlje i bolest,
8. evaluacija tretmana (farmakoterapijskog i psihoterapijskog),
9. istraživanje i evaluacija kvalitete života.

Klinički i zdravstveni psiholog surađuju s nizom stručnjaka iz srodnih disciplina (liječnik, psihijatar, pedijatar, neurolog, socijalni radnik, defektolog, ...).

Pri tome je svaka struka nezavisna u određivanju svog identiteta, opsega kompetencija i funkcija, uvjeta profesionalnog usavršavanja i standarda rada u određenom profesionalnom okruženju. Također, svaka struka podupire unaprjeđivanje interdisciplinarnu suradnju, razmjenu informacija i pružanje edukacija.

III. UVJETI RADA KLINIČKIH I ZDRAVSTVENIH PSIHOLOGA**Članak 3.****Prostorni uvjeti**

Prostorni uvjeti za obavljanje psihološke djelatnosti su:

- a) prostorija za rad s korisnikom psiholoških usluga od najmanje 12 m² površine,
- b) za tretmanski grupni rad potrebno je osigurati prostor od 20 m² ili najmanje 1 m² za svakog klijenta, uz dodatnih 6 m² za psihologa,
- c) prostorije za rad s klijentima trebaju imati sve pripadajuće komunalne i sanitarne uvjete

- glede vodoopskrbe i odvodnje, električnih i telefonskih instalacija i grijanja,
- d) prostorije za rad s korisnicima trebaju biti zvučno izolirane, osvijetljene prirodnim svjetlom, izvedene tako da se mogu efikasno i brzo provjetriti,
- e) sanitarni čvor: WC, umivaonik s tekućom vodom i pripadajućim higijenskim priborom.

U svakoj prostoriji tijekom jedne smjene može raditi samo jedan djelatnik-psiholog.

Obvezna tehnička oprema:

1. radni stol i stolac za psihologa,
2. radni stol i stolac za korisnika psiholoških usluga,
3. ormari za dokumentaciju i psihodijagnostička sredstva i pribor sa zaštitnom bravom,
4. računalo, pisac i zaporni sat,
5. telefon,
6. internetska veza.

Preporučena tehnička oprema:

1. digitalna kamera,
2. digitalni fotoaparati,
3. diktafon.

Psihodijagnostička sredstva koja se upotrebljavaju moraju biti zaštićena u skladu s Pravilnikom o psihodijagnostičkim sredstvima.

IV. NORMATIVI RADA KLINIČKIH I ZDRAVSTVENIH PSIHOLOGA

Članak 4.

U području psihološke procjene (psihodijagnostike)

Svaka klinička psihološka procjena uključuje individualnu i integrativnu procjenu psihologa.

Temeljne sastavnice cjelovite psihološke procjene su:

1. psihologijski intervju i prikupljanje anamnestičkih podataka,
2. prikupljanje podataka o kognitivnom funkcioniranju, ponašanju, ličnosti i psihopatološkim odstupanjima, korištenjem različitih psihodijagnostičkih tehnika,
3. korekcija, interpretacija i integracija rezultata procjene,
4. pisanje nalaza i mišljenja,
5. priopćavanje nalaza obrade klijentu/pacijentu.

Trajanje psiholoških procjena (psihodijagnostičkih obrada), odnosno broj klijenata (pacijenata), tijekom radnog dana ovisi o složenosti, zahtjevnosti i opsegu procjene, ali također i o specifičnostima klijenata/pacijenata (npr. dob) i njihovih poteškoća.

Spremnost klijenta (pacijenta) za psihološku procjenu (bilo na njegov zahtjev ili po upućivanju drugih stručnjaka ili ustanova), vrstu, opseg i dinamiku psihodijagnostičke procjene određuje klinički/zdravstveni psiholog, uvažavajući psihofizičko stanje i mogućnosti klijenta/pacijenta, sukladno stručnim standardima.

Svaki segment procjene je jednako važan i neizostavan, iako različit po trajanju i načinu rada. Vrednovanje rada psihologa provodi se prema broju i složenosti pruženih usluga, što je definirano važećim stručnim i drugim propisima.

Okvirni normativni standardi za pojedine sastavnice psihološke procjene su:

1. Psihologijski intervju i prikupljanje anamnestičkih podataka - od 30 do 60 minuta .
2. Procjena kognitivnog funkcioniranja (intelektualne sposobnosti, specifične kognitivne sposobnosti, neuropsihologijski testovi i tehnike) – od 30 min do 4 sata .
3. Procjena ličnosti i psihopatoloških odstupanja (upitnici i inventari za ispitivanje ličnosti i psihopatoloških odstupanja), projektivne tehnike – od 1,5 do 3 sata.
4. Korekcija, interpretacija i integracija rezultata procjene, pisanje nalaza i mišljenja – od 1 do 2 sata.

Kod složenih, atipičnih i dijagnostički nejasnih poremećaja (psihoze, mozgovna oštećenja ...) psihološka procjena može se odvijati i tijekom više dana.

Okvirni normativni standardi u području psiholoških tretmana, rehabilitacije, edukacije i prevencije

1. Individualno psihološko savjetovanje, tretmani i druge individualne psihološke intervencije i postupci – od 30 minuta do 1 sat po susretu.
2. Individualna psihoterapija – 1 sat po susretu.
3. Grupni psihološki tretman, grupna psihoterapija i druge grupne psihološke intervencije i postupci – do 2 sata po susretu.
4. Obiteljsko savjetovanje i psihoterapija - do 90 minuta po susretu.
5. Sat edukacije normira se prema standardu od 30 - 45 min, a broj sati ovisi o namjeni, vrsti i obliku edukacije.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 5.

Dodaci 1. do 4. sastavni su dio ovih Standarda.

Članak 6.

Ovi Standardi objavljuju se na WEB stranici Komore i stupaju na snagu osmog dana od objavljivanja.

Broj: 13-1231/1-05-08.
Zagreb, 16. svibnja 2008. godine

**PREDSJEDNICA
HRVATSKE PSIHOLOŠKE KOMORE**

Dr. sc. Ljiljana Pačić – Turk, prof.

Dodatak 1**PREPORUČENA STRUKTURA PSIHODIJAGNOSTIČKE PROCJENE**

Testovi kognitivnih funkcija:

1. Intelektualne funkcije (inteligencija) – jednostavni i složeni testovi inteligencije,
2. Specifične kognitivne funkcije.

Psihodijagnostički instrumenti za ispitivanje ličnosti:

1. Multidimenzionalni inventari ličnosti i psihopatoloških odstupanja.
2. Jednostavniji upitnici ličnosti.
3. Poluprojektivne i projektivne tehnike.

Svaki klinički psiholog treba koristiti osnovne psihodijagnostičke tehnike, koje su svrstane u kognitivna i konativna područja procjene.

Ovakva struktura raspoloživih tehnika omogućuje kliničkom psihologu primjeren izbor tehnika, ovisno o populaciji klijenata s kojom radi (vrsta teškoća, dob), kao i svrsi procjene. Time se ostvaruje prvi cilj kliničke procjene – utvrđivanje cjelokupnog psihološkog profila osobe, sa snagama i slabostima.

SPECIFIČNOSTI PSIHOLOŠKE PROCJENE DJECE

U dječjoj dobi postoje specifičnosti u psihološkoj procjeni, koje se trebaju uvažavati, kako bi se dobila realna slika. Njihovo neuvažavanje može dovesti do potpuno krive psihološke procjene, što može imati dalekosežne posljedice za dijete i njegove skrbnike.

Najvažnije specifičnosti su:

- a) poznavanje normalnog rasta, razvoja i ponašanja djece određene dobi,
- b) primjereni kontakt i komunikacija psihologa s djetetom za prikupljanje podataka te njegovog interesa za ispitivanje,
- c) ovisnost o odraslim osobama – prikupljaju se heteroanamnestički podaci iz okoline djeteta, a kod djece školske dobi i autoanamnestički podaci.

U psihološkoj procjeni djece do 8 g. obvezno je koristiti barem jednu razvojnu ljestvicu.

Dodatak 2**NEUROPSIHOLOŠKA PROCJENA**

Kognitivne funkcije

Pamćenje i učenje - vidno – *obavezno*
- verbalno – *obavezno*

Intelektualne funkcije – *obavezno*

Mišljenje

Vidnoprostorne funkcije

Jezik i govor – prema potrebi (razumijevanje govora i pisanog teksta, govorno izražavanje, imenovanje, pisanje, čitanje, računanje, verbalnu fluentnost)

Pažnja i izvršne funkcije

Procjena kritičnosti, inicijative, održavanje pažnje i koncentracije – *obavezno*

Ličnost

Procjena emocionalnog statusa te upitnici i testovi ličnosti prema procjeni ispitivača

Ostalo

Procjena ponašanja - *obavezno*

Specifični neuropsihologijski testovi prema potrebi (npr. sindrom diskonekcije, zanemarivanje, agnozije i sl.)

Dodatak 3.

OPĆA FORMA NALAZA I MIŠLJENJA KLINIČKOG PSIHOLOGA

<p><u>Primijenjeni psihodijagnostički postupci</u> navesti korištene tehnike i psihodijagnostičke instrumente nabrojiti skraćenicama (intervju, skraćenice korištenih testova, upitnika...).</p> <p>(Navedeno je važno za olakšavanje komunikacije s drugim psiholozima.)</p>
<p><u>Osnovni podaci o klijentu</u> ime i prezime, dob, zanimanje, stručna sprema, bračni status, roditeljski status, broj djece, radni status, adresa, ...</p>
<p><u>Cilj ispitivanja, tko upućuje klijenta psihologu</u> javlja li se klijent psihologu ili ga je netko uputio, ako ga netko upućuje navodi se tko i zbog čega, za koju mu svrhu treba nalaz i mišljenje.</p>
<p><u>Aktualni status, psihičke tegobe i kratki opis problema klijenta</u> aktualna simptomatika, opis i trajanje psihičkih tegobe i problema (navesti onako kako ih formulira klijent), kontakti s psiholozima i psihijatrima, psihijatrijski i psihološki tretmani u koje je aktualno uključen.</p>
<p><u>Anamnestički i heteroanamnestički podaci</u> relevantni podaci iz individualne povijesti klijenta, premorbidna psihopatologija, psihijatrijska liječenja, psihološki, psihijatrijski i psihoterapijski tretmani, psihopatološki hereditet u obitelji, specifičnosti obiteljske klime (primarna obitelj), razvojne smetnje i dr. heteroanamnestički podaci o klijentu, funkcioniranje i ponašanje, podaci dobiveni od članova obitelji, s radnog mjestu, podaci iz raznih dokumenata, izloženost stresnim i traumatskim iskustvima, ...</p>
<p><u>Opis ponašanja klijenta tijekom intervjua i testiranja</u> opći dojam, uspostavljanje kontakta, motiviranost, ponašanje za vrijeme intervjua i testiranja, stav prema testiranju, shvaćanje uputa, verbalizacije, vidljive emocije</p>
<p><u>Rezultati testiranja i interpretacija</u> <i>Kognitivne sposobnosti</i> <u>intelektualne sposobnosti - rezultati na testovima inteligencije</u> (opće, specifične, njihov međuodnos)- pri čemu se ne navode brojčane vrijednosti, vrijednost IQ ili sl, nego se procjenjuje intelektualna efikasnost u kategorijama; <u>specifične kognitivne sposobnosti</u> - testovi i baterije specifičnih kognitivnih funkcija, pojedine kognitivne funkcije (pažnja, verbalno i neverbalno pamćenje, mišljenje, grafomotorika, perceptivne, okulomotoričke) <u>neuropsihologijske tehnike i testovi</u> - organski uvjetovane kognitivne disfunkcije, intelektualna efikasnost, eventualna deterioracija i dr. <u>rezultati na upitnicima i tehnikama ličnosti te njihova interpretacija</u> navesti opisno rezultate na upitnicima ličnosti nakon toga dati interpretaciju dobivenih rezultata, kako aktualne simptomatike, tako i strukture, trajnih osobina i crta te dinamike ličnosti, povezanosti psihopatoloških simptoma sa strukturom ličnosti i sl. <u>specifični psihologijski postupci ciljani na pojedine psihopatološke poremećaje</u> npr. intervjui i upitnici koji daju odgovor na pitanje je li kod klijenta prisutan neki specifični poremećaj (npr. PTSP, depresija, anksioznost, psihotičnost, psihosomatski poremećaji, poremećaj ličnosti i sl).</p>
<p><u>Zaključak</u> u par rečenica sažeto iznijeti najvažnije zaključke o klijentu (tj. njegovim intelektualnim i kognitivnim sposobnostima, aktualnoj psihopatološkoj simptomatici i ličnosti) odgovoriti na pitanje „što je klijentu, o kakvoj je osobi i ličnosti riječ“? psihodijagnostički zaključak može imati više razina, ovisno o izboru i preferenciji psihologa: a) opisna razina tj. samo se sažmu rezultati obrade, b) razina dijagnostičke hipoteze tj. klasifikacije - na osnovu rezultata psihologijske obrade se pokuša odrediti psihopatološka dijagnostička kategorija; kako na razini simptomatike (os I), tako i na razini ličnosti (os II).</p>
<p><u>Prijedlozi, preporuke, upozorenja, predikcija</u> - ovisno o svrsi psihodijagnostičke obrade potrebni psihološki tretmani, daljnje preporuke, radna sposobnost, odgovori na druga specifična pitanja i zahtjeve</p>

Opća forma nalaza i mišljenja kliničkog psihologa jednaka je za djecu i odrasle, s tim da se uvažavaju specifičnosti svake populacije.

Uvažavajući sve navedene principe rada, posebno se određuje *Obrazac psihologijskog nalaza i mišljenja za djecu s teškoćama u razvoju* (Dodatak 4), koji će se, osim u kliničkom radu, koristiti u različitim zakonskim i podzakonskim aktima, kada se radi o djeci s teškoćama u razvoju.

Dodatak 4

**OBRAZAC PSIHOLGIJSKOG NALAZA I MIŠLJENJA
ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU**

Zaglavlje ustanove

PSIHOLGIJSKI NALAZ I MIŠLJENJE

IME I PREZIME DJETETA, datum rođenja

Datum ispitivanja   Kronološka dob djeteta

Anamnestički podaci

Manifestna teškoća

Kontakt, komunikacija

Ponašanje

Pažnja

Lateralizacija ruka – oko

Govor – izražavanje i razumijevanje

◆ Prikupljanje podataka o djetetu

Primijenjeni psihodijagnostički postupci

Opis /kategorija/ rezultati

- ponašanje i psihopatologija
  - socijalni razvoj
  - emocionalni razvoj
- psihomotorički razvoj (opći i profil)
- opća inteligencija (V, NV)
- specifične sposobnosti i vještine (grafomotorika, percepcija, pamćenje, izvršna funkcija, školske vještine)

Podaci o okolini djeteta (uvjeti razvoja, roditeljski postupci, tretman, edukacija)

ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA

- ujednačenost razvoja i integracija funkcija
- primarne i sekundarne teškoće
- utjecaj okoline na dijete

MIŠLJENJE

PREPORUKE ZA POSTUPAK S DJETETOM

Žig i potpis psihologa

◆ *Napomena : Psiholog je obvezan primijeniti standardizirane postupke tipa :a) složenih testova opće inteligencije, b) testova specifičnih sposobnosti (grafomotorike, percepcije, pažnje, pamćenja i sl.). Izbor tehnika je izuzetno važan, kako bi se procijenio cjelokupni psihološki profil djeteta s teškoćama u razvoju (snage i slabosti). Uz navođenje rezultata testiranja, obvezna je interpretacija svih prikupljenih podataka, mišljenje o statusu djeteta i preporuka za daljnji postupak s djetetom.*

"Sukladno članku 25. Zakona o psihološkoj djelatnosti, svi podaci su zakonom zaštićena stručna tajna"